

Waterkeringen voldoen niet aan norm

Nederland is nog onvoldoende beveiligd tegen overstromingen. Van alle belangrijkste waterkeringen voldoet 15 procent nog niet aan de veiligheidsnormen. Van 35 procent van die keringen is te weinig informatie bekend om een goed oordeel te kunnen vellen.

Dat stelt de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) in haar jaarlijkse voortgangsrapportage over

waterbeheer in Nederland die afgelopen week einde openbaar werd gemaakt. De commissie staat onder voorzitterschap van kroonprins Willem-Alexander. Het gaat om de hoofdwaterkering langs de zee, grote rivieren en het IJsselmeer.

Nederland heeft 3558 kilometer van deze 'primaire' waterkering. Uit de rapportage blijkt dat 50 procent van deze stelsels aan de

wettelijke veiligheidsnorm voldoen. 549 kilometer, voldoet echter niet aan die eisen. Volgens het CIW betreft het voornamelijk de 290 kilometer dijken waarvan de steenbekledingen worden hersteld en de 165 kilometer waterkering van het Deltaplan Grote Rivieren die op de peildatum nog niet was voltooid. Dit plan, versterkingen van zwakke dijkvakken langs de grote rivieren, werd

ingesteld na de wateroverlast van 1995. De commissie dringt aan op versterking een aantal zeedijken omdat uit recent onderzoek is gebleken dat golven tijdens een storm over de waterwerken kunnen slaan. Het gaat om de Hondsbossche zeewering, het Flauwe Werk op Goeree, de dijk bij Zwanenburg op Walcheren en om de waterduinkeringen bij Callantsoog en Terheijde. (ANP)

Dijken niet in orde; geen reden tot zorg

VK 19 mei 2003
Van onze verslaggever
AMSTERDAM

Van de belangrijkste dijken voldoet 15 procent niet aan de veiligheidsnorm. Dat blijkt uit het jaarverslag van de Commissie Integraal Waterbeheer dat dit week einde openbaar werd. Over nog eens 35 procent van de waterkeringen beschikt de commissie over onvoldoende informatie om te beoordelen of ze aan de veiligheidseisen voldoen.

Ondanks het negatieve oordeel is er geen reden voor bezorgdheid, stelt prins Willem-Alexander, die voorzitter is van de commissie. 'Veel doelstellingen worden nog niet gehaald, maar Nederland is op dit moment veiliger dan ooit. Klimaatverandering, zeespiegelstijging en toenemende rivierafvoer zijn er echter de oorzaak van dat waterkeringen voortdurend moeten worden aangepast en versterkt.'

Dat de balans voor de rivierdijken negatief uitpakt, komt ondermeer doordat het Deltaplan Grote Rivieren nog niet volledig is uitgevoerd. Van de rivierdijken moet

nog 7 procent worden aangepast. Dat zal volgens plan in 2005 gebeuren.

Al eerder werd bekend dat vijf locaties langs de Noordzee versterkt moeten worden om aan de veiligheidsnorm te voldoen. Op deze plaatsen vindt zwaardere golfbelasting plaats dan aanvankelijk werd gedacht. Dit jaar al moet de waterkering bij Ter Heijde onder Den Haag en bij Callantsoog worden aangepakt. Later moeten ook de Hondsbosse Zeewering, de Flauwe Werk op Goeree en de dijk bij Breskens worden verhoogd.

Het binnenwater is te ernstig vervuild met koper, nikkel en fosfaat, blijkt verder uit het rapport. Over het algemeen gaat de kwaliteit van het rivierwater echter vooruit.

Volgens het jaarverslag van de vereniging van rivierwaterbedrijven RIZA, dat eveneens dit week einde werd gepresenteerd, zijn 'significante verbeteringen geconstateerd voor een groot aantal zouten en metalen, zowel op de meetpunten Lobith en Nieuwegein als op het IJsselmeer en in het Twentekanaal.'

Metro & De Volkskrant van mei

Project

Thema

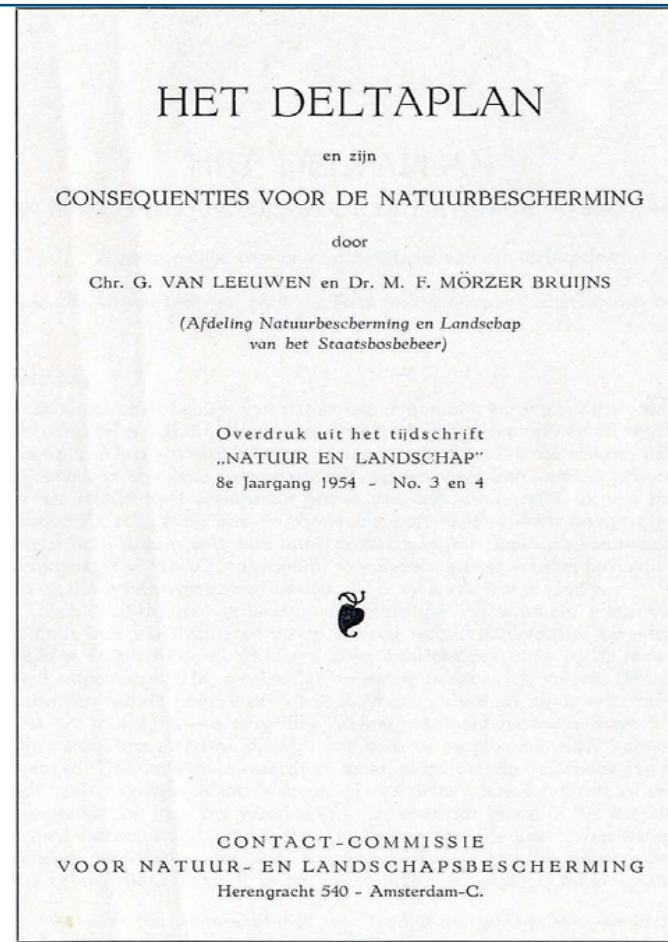
DWKPrgr 418

Veiligheid; versterking van de kustzone

Duurzame kust- en estuariene natuur

Noordzee en kust

Pieter Slim

Overzichtkaart Nederland “DE RAMP”, februari 1953

Natuur en Landschap 1954

Veiligheid; versterking van de kustzone

Ter Heijde

Foto: Hoogheemraadschap Hollands Noordegwaat

Hondsbossche Zeewering

Veiligheid; versterking van de kustzone

**Rijksoverheid:
zwakke schakels kustzone om veiligheid versterkt**

**Opties:
zeewaarts, landwaarts en combinatie**

Vragen LNV-DNW/-DZW

**Waar liggen bij de zwakke schakels beste kansen
vergroting natuurwaarde:**

***geografisch, ecologie, type natuur**

Mogelijkheden voor:

***zeewaartse uitbreiding duinen**

***ontpoldering**

Kosten

Vragen LNV-DNW/DZW

Kan beheer mitigeren of compenseren voor verliezen
Zo ja, hoe

Houd rekening met wet- en regelgeving

- *Europees**
- *nationaal**
- *regionaal**

Zwakke schakels

‘Den Helder-Callantsoog’

‘Pettemer & Hondsbossche Zeewering’

‘Kijkduin-Hoek van Holland’

Maar meer concreet Hollandse vastelandskust

***Groote Keeten-Callantsoog**

***Pettemer & Hondsbossche Zeewering**

***Ter Heijde**

Zwakke schakels

Maar óók

***Flaauwe Werk**

***Renesse-Brouwersdam**

***Nolledijk**

***Breskens**

***Cadzand**

&

Meer urbane sfeer

haven IJmuiden

uitwateringssluys Katwijk

boulevards Scheveningen, Vlissingen etc.

Zwakke schakels

Kustverdediging

- *traditioneel dijkverhoging & -verzwaring
- *vanaf 1990 ook zandsuppleties

Verbeteringen

- *harde zeeweringen & zandige kust
- *eco-engineering
- *natuurontwikkeling

Kansen vergroting natuurwaarde

Uitbreiding strand- en duinnatuur

Ter Heijde

- *Duinvoetverdediging niet stabiel, bebouwing pal achter duin, vóór slaperdijk Monster**
- *Weinig ruimte, wel mogelijkheden natuurontwikkeling**

Groote Keeten-Callantsoog

- *In noorden duintjes te laag**
- *In zuiden duin te smal**
- *Versterking zeewaarts (Callantsoog) & landwaarts (Groote Keeten), afhankelijk van ruimtegebruik en potenties natuurontwikkeling**

Herstel oorspronkelijk kwelderecosysteem

Pettemer en Hondsbossche Zeewering

- *Onzekerheid erosiebestendigheid binnentalud**
- *Om de ruimte, beste kansen aanwezig voor functiecombinaties natuur, landschap en recreatie**
- *Versterking kust door verhoging & verzwaring slaperdijk**
- *Versterking natuurontwikkeling door toestaan van getij-invloed**
- *In ecologische zin meeste kans op duurzame kwaliteitsverbetering**
- *Kansen voor herstel van oorspronkelijk kwelder-ecosysteem (elders op het Hollandse vasteland bijna geheel verloren gegaan)**

Kosten

***RWS**

€ 150 miljoen voor zandige kust

€ 100 miljoen voor harde zeeweringen

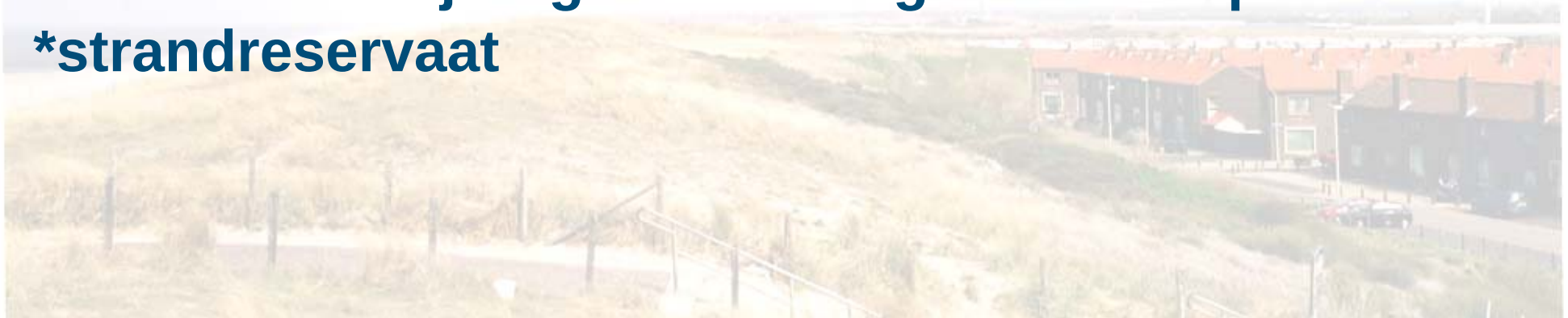
***HHNK**

**€ 25 miljoen voor tijdelijke maatregelen in noord-NH in 2003
& 2004 (voorfinanciering € 7 miljoen Schultz?)**

**'Werk met werk' & (VHR)verplichtingen >
deel van deze bedragen voor meerwaarde natuur, landschap
en recreatie**

Mitigeren & compenseren

- *mitigatie en compensatie op locatie**
- *eerder jonge duinen dan landgoederen
(natuurbehoudswaarde in duingebied is het hoogst
in open duinlandschap)**
- *beheer kan bijdragen aan mitigatie & compensatie**
- *strandreservaat**

'State of the Art'-beleidsaanbevelingen

- *kustveiligheid drager natuur, landschap, recreatie**
- *geen bebouwing**
- *permanente oplossingen niet onmogelijk maken**
- *'ruimte voor de kust'**
- *aankopen in kustzone**

'State of the Art'-beleidsaanbevelingen

- *consolidatie en landwaarts reëler dan zeewaarts**
- *natuurlijke processen**
- *strandreservaat**
- *trits: alternatieven, mitigatie, compensatie**
- *Pettemer & Hondsbossche Zeewering**

Benodigd onderzoek

***data Hollandse vastelandskust**

Noordduinen, Zwanenwater, De Putten, De Kerf, omgevingen van kustplaatsen, Kennemerstrand, Westduinpark, Kapittelduinen & Van Dixhoorndriehoek

***data Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden, kust Zeeuws-Vlaanderen**

***natuurbewaardswaarde meer dan hogere planten**

***beheergegevens**

Benodigd onderzoek

***effecten langere strekdammen en pieren
op kustrivier & -morfologie
op natuurbewaardswaarde strand & duin**

***minder voor de hand liggende zwakke schakels in
urbane omgeving
(zeedorpen, boulevards, havens)**

Benodigd onderzoek

***mogelijkheden voor uitbreiding natuur in duinzoom**

***mogelijkheden van natuurontwikkeling:
inlagen, karrevelden, tandemdijken, wisselpolders,
zoute landbouw, brakke omstandigheden,
ontpoldering, dynamisch kustbeheer, slufters etc.**

Conclusies

***versterking zwakke schakels**

Groote Keeten-Callantsoog, Pettemer & Hondsbossche
Zeewering en Ter Heijde
(Flaauwe Werk, Nolledijk, Renesse-Brouwersdam, Breskens,
Cadzand)

***kustveiligheid als drager versterking kwaliteit natuur, landschap, recreatie**

Conclusies

niet eindeloos doorgaan met

***dijkverhoging**

***dijkverzwaring**

***zandsuppleties**

maar meer

***'eco-engineering'**

***natuurontwikkeling**

Conclusies

versterking bij Groote Keeten-Callantsoog

***zeewaarts Callantsoog**

***landwaarts Groote Keeten**

Conclusies

- *beste kansen Pettemer en Hondsbossche Zeewering**
- *slaperdijk**
- *getij-invloed in de Vereenigde Harger- en Pettemerpolder**
- *herstel oorspronkelijk kwelder-ecosysteem**

Conclusies

- *'werk met werk maken'**
- *verplichtingen VHR (alternatieven, mitigatie, compensatie)**
- *deel kosten voor meerwaarde natuur, landschap, recreatie**
(kustveiligheid 2003/2004 minimaal € 275 miljoen)

Natuurontwikkeling Bergen, Egmond en Schoorl (BES-visie)

Overzicht zwakke schakels in de kustzone in relatie tot VHRgebieden en natuurgebieden

<i>Harde zeeweringen</i>	<i>Vogelrichtlijn</i>	<i>Habitatrichtlijn</i>	<i>Natuurgebieden</i>
Pettemer Zeewering	Mogelijk externe werking Zwanenwater (6)	Mogelijk deels Duinen Zwanenwater (21)	-
Hondsbossche Zeewering	-	-	De Putten (NM, 336)
Flaauwe Werk	Voor beneden HW -lijn Voordelta (71)	Mogelijk Duinen Goeree (15)	-
Nolledijk	-	Mogelijk Westerschelde (73)	Mogelijk Kuststrook Walcheren (SBB, 259)
<i>Zandige kust</i>			
Goote Keeten-Callantsoog	Voor beneden HW -lijn Noordzeekustzone (39); mogelijk externe werking Zwanenwater (6)	Duinen Den Helder-Callantsoog (22); Mogelijk deels Duinen Zwanenwater (21)	Noordduinen (Landschap Noord-Holland, recent); mogelijk deels Zwanenwater (NM, 442)
Ter Heijde	-	Mogelijk deels Solleveld (60)	-
Renesse-Brouwersdam	Voor beneden HW -lijn Voordelta (71)	Kop van Schouwen (38)	Zoute en Zoete Haard (SBB, 438)
Breskens	-	Mogelijk Westerschelde (73)	-
Cadzand	Zwin (30)	Mogelijk Zwin (78)	Mogelijk Het Zwin en Kievittepolder (Het Zeeuwse Landschap, 444)